

Малд хот белдлгъиг сулдхмн биш

Өвснэ болв чигн, цуг наадк ургъцнь болдг болв чигн, йир алькнь болв чигн цугтаннь гарцнь эн джил йир тегш, сән болв, Өвсн йир элвг, зуг зогсл уга гилтэ хадх кергтэ, чидлтэ, аргъта кун арднь орад, залхурл уга кодлхлэрн, малдан кесг джилдән күрх, чилшго хот белддж авч чадхмн.

Иим болсн учрар, эн джил хадлгън кемджән уга элвгәр ургъсинь тоолдж, малдан хойр джилдән күрх хот белддж авхмн гидж бий деерән иим таньгъвр авсн Хальмг таньгъчин күч-көлсчнр, терүгән күцэхин төлэ, олна чирэд келсн үгдән күрхин төлэ, ода ба икар гүдждж, шундж кодлдж йовцхана.

Өвснэ хадлгън эклснэс нааран кесг цаг болчкв. Малдан күрх хот түргәр, элвгәр, сәәнәр белддж авхин төлэ өдгә цагт хальмгин теegt күчтэ ноолдан болдж йовна. Эн ноолданд тасрха сән кодлмш кегъад, нердән туурулсн улс чигн оln.

Өвс хадна гисн цаг зуурин кодлмш биший. Тиигх дутман, цаг үрәл уга, адгъдж, ахр болзгт, шимтэ деернь өвсиг икар хаддж, хурадж авхар седх зөвтәвдн.

Таньгъчин колхозмуд болн совхозмуд өвс хадлгъар зөвәр ик кодлмш кецхәв.

Июль сарин тавн шинд бәәх тоогъар болхла, Хальмг таньгъчд ода деерән нег сай 41 миньгън 529 гектар газрт өвсн хадгддж одв. Өвсн ода чигн дала. Сүүлин хурмудин хөөн, өвсн хәрнь сергәд, көкрү улм ясрдж одв.

«Хөөткән тоолсн цецн, хуучан хатхсн урн» гидж хальмг нег үлгүр бәәдг. Тедү мет, колхозмудин болн совхозмудин гардачнрас, хөөткән тоолцхасн тоотнь, цугъарн, бийдән бәәх эв-аргъарн, цуг бәәсн чидләрн, өвс хадлгъна кодлмшән зогсал уга кедж йовцхана.

Өвс хадлгъна кодлмшлә өдгә цагт, зуна цагла харгъдж кегдг кодлмш давхцдж ирв. Тер тоод, ода тәрә хадж, хурадж авлгън йир цань уга бачм керг биший. Тиминь кен болв чигн меджәнә. Болв зуг, өвс хадлгън, малдан хойр джилд күрх хот

белддж авлгън йир түүнәс та-ту төр биш.

Эдл-ахун аргъта гардач болхла алькинь болв чигн дуталго күцәх зөвтә. Иим йовдлмуд бәәнә. Улгүринь келхд, Приозерн районд «Сарпа» болн Чкаловин нертә совхозмуд, Приютненск районд, 4-ч номертә совхоз, Юстинск районд «Раздольный» совхоз, Сарпинск районд «Гигант» колхоз, нань чигн райодар кесг олн колхозмуд болн совхозмуд селәнә эдл-ахун олн зүсн кодлмшмүд кедү давхцдг болв чигн, өвс хадлгъна кодлмшән сулдхл уга кедж, күцәдж йовцхана.

Өвс хадлгънд аәмшгән үзүлджәх нег йовдлнь — хурадж, овалдж, скирдлдж авлгънь, хадж, унгъадж авлгънас хоцрлгън болджана. Эн иим йовдл өвс хадлгън эклснэс нааран бәәгъә.

Урднь хадад хайчксн өвсн, цаглань хурадж авлго, цааранднь тиигәд үлдхлә, нег үлү сүл хурмудин саамд үрдж одхнь мел ил. Тиим болв чигн, хурадж авгдад уга, баалднь делгәд хайчксн өвсн хальмгин теegt ода бийнь йир ик. Эндр өдрин тоогъар болхла, даньгъар 343 миньгън 569 гектар газрт хадгддж одсн, хурагдад уга өвсн кевтдгдж. Эн йир ик му нертә йовдл. Энүг цаг түүдәл уга, даруд уга кех кергтә.

Өвс хадлгъна зурагъан нег чигн район күцәгъад уга. Тер бийнь, тиим болдг болв чигн, эн райодиг кун шооддж, муурахар седжәхш.

Тернь учрта. Урднь хадсн өвсән үрәл уга, түргәр хурадж, овалдж авх кергтә.

Хадчксн өвсән хурадж, овалдж, скирдлгъяр йир икар ард хоцрдж йовцхаснь Сарпинск, Целинн, Черноземельск, тедниг дахсн нань чигн райод бәәнә.

Өвс хадлгъиг зогсахмн биш, түүг дахулдж, нег үлү, скирдлгъиг чаньгъах кергтә.

Удл уга тәрә хадж, хуралгън төгсхмн. Тиигхлә амтс чигн, техник чигн сулдх, эдниг цугтагъинь өвс хадлгънд орулхмн. Өвс хадлгъиг улм түргдүлхмн. Малдан хойр джилдән күрх элвг хот белдхмн гисн эврәннь даалгъвран лавта кевәр күцәхмн.